

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ο Ω Ι Ϊ Ά Ε Ξ Ϊ Ά Ν Α Ξ Ά Ξ Ϊ Θ Ν Ϊ Ο Ξ Ϊ ς Ϊ Α Ο Ξ Ϊ Ϊ Θ Ά Ν Ξ Α ς Ο Α Ϊ

*« Η δημιουργία και οι δραστηριότητες του Συνοδικού Γραφείου
Προσκυνηματικών Περιηγήσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος »*

Υπό

Του Πανοσιολογιωτάτου Αρχιμανδρίτου κ.Σπυρίδωνος Κατραμάδου
Γραμματέως του Συνοδικού Γραφείου των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων

Α' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ του Συνοδικού Γραφείου Αναπτύξεως
των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος
θέμα : ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ

(Ιστορία-Παράδοση-Νεώτερες Εξελίξεις -και Προβληματισμοί)

ΤΑ ΕΠΤΑΝΗΣΑ ΩΣ ΠΑΝΟΡΘΟΟΑΞΟΙ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

ΖΑΚΥΝΘΟΣ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2009

- Μακαριώτατε Πάπα και Πατριάρχα της Αποστολικής Εκκλησίας του Αγίου Ενδόξου Αποστόλου και Ευαγγελιστού Μάρκου, Προκαθήμενε του Θρόνου της Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής κ.κ. Θεόδωρε,
- Μακαριώτατε Αρχιεπίσκοπε Ν. Ιουστινιανής και Πάσης Κύπρου, Σεπτέ Προκαθήμενε της Αποστολικής Εκκλησίας των Αγίων Ενδόξων Αποστόλων Παύλου και Βαρνάβα,
- Μακαριώτατε Αρχιεπίσκοπε Αθηνών και Πάσης Ελλάδος, Σεπτέ Προκαθήμενε της καθ' Ελλάδα Αποστολικής Εκκλησίας κ. Ιερώνυμε,
- Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Περγάμου κ. Ιωάννη , Εκπρόσωπε της Α.Θ. Παναγιότητος του Αρχιεπισκόπου της Βασιλίδας των Πόλεων της Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης και Οικουμενικού Πατριάρχου ημών κ.κ. Βαρθολομαίου.
- Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Ζακύνθου κ. κ. Χρυσόστομε. Πρόεδρε της Οργανωτικής Επιτροπής του Α ' Πανελληνίου Συνεδρίου περί των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων, Ποιμενάρχα της ευλογημένης υπό του Αγίου Διονυσίου ιστορικής Μητροπόλεως Ζακύνθου Οικοδεσπότη μας και επιδαψιλεύων προς όλους την γενναιόδωρη και αμβραμιαία φιλοξενίαν Σας.
- Σεβασμιώτατοι και Θεοφιλέστατοι Άγιοι Αρχιερείς,
- Πανοσιολογιώτατε Αρχιμ. κ. Κύριλλε Μισιακούλη, Αρχιγραμματεύ της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος.
- Τίμιον Πρεσβυτέριον, Χριστού Διακονία ,

- Αξιότιμοι Κυρίες και Κύριοι Βουλευτές,
- Αξιότιμε κ. Γεώργιε Κούρτη, Πρόεδρε του Ελεγκτικού Συνεδρίου της Πατρίδος μας,
- Ερίτιμε Εκπρόσωπε του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού στην Ελλάδα κ. Ιωάννα Χατζηκωστή,
- Αξιότιμε Γενικέ. Διευθυντά της Εκκλ. Κεντρ. Υπηρεσίας των Οικονομικών της Εκκλησίας της Ελλάδος κ. Αντώνιε Ζαμπέλη,
- Αξιότιμοι Εκπρόσωποι των Πολιτικών , Στρατιωτικών και Τοπικών Αρχών της Ζακύνθου και των άλλων νήσων και πόλεων της Επτανήσου μας,
- Αξιότιμοι κ. Νομάρχα και κ. Δήμαρχε της ωραίας και ιστορικής πόλεως και της νήσου Ζακύνθου και λοιποί δήμαρχοι και Εκπρόσωποι των τοπικών Αυτοδιοικήσεων και λοιπών Φορέων και Συλλόγων,
- Κύριοι Εκπρόσωποι των Ταξιδιωτικών Γραφείων,
- Σεβαστοί Εκπρόσωποι των Ι. Μητροπόλεων, των Ι. Προσκυνημάτων και λοιποί αδελφοί οι ασχολούμενοι με τα θέματα των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων.

Κυρίες και Κύριοι Σύεδροι,

Ως Συνοδικό Γραφείο Προσκυνηματικών Περιηγήσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος αισθανόμαστε αμέριστη την ευλογία του Τριαδικού Θεού την μεγάλη αυτή ημέρα, όπου αξιωνόμαστε να συμμετέχουμε σε τούτη την ιερή Σύναξη για την πραγματοποίηση του Α' και ιστορικής σημασίας και καταξιώσεως, Πανελληνίου Συνεδρίου για θέματα αναπτύξεως των Προσκυνηματικών περιηγήσεων των Στελεχών των Ι. Μητροπόλεων της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Επιτρέψατε μου, με την ευκαιρία του διήμερου αυτού Συνεδρίου, να απευθύνουμε στην αγάπη Σας, την χαρά μας και την εν Κυρίω εγκαύχηση, γιατί με ευκαιρίες αυτού του τύπου η Ορθόδοξη Εκκλησία μας και στον ευλογημένο τόπο μας, την Ελλάδα έχει τη δυνατότητα να αποδεικνύει τη μεριμνά της πάνω σε θέματα και ζητήματα, προβλήματα και τάσεις του σύγχρονου ανθρώπου.

Να μου επιτρέψετε επίσης να απευθύνω προσωπικά αλλά και εκ μέρους όλων των μελών της Επιτροπής του Συνοδικού Γραφείου και των μελών της Οργανωτικής Επιτροπής για την διοργάνωση και πραγματοποίηση του Α' Πανελληνίου Συνεδρίου, την ευγνωμοσύνη μας και τον άπειρο σεβασμό και εκτίμηση μας προς, την ψυχή αυτού, χωρίς δισταγμό θα το έλεγα, δηλ. τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ζακύνθου και Πρόεδρο ημών, για τον οποίο υικώς, μέσα από τα βάθη της καρδιάς

μας ευχόμεσθε υγεία κατ' άμφω και μακροημέρευση μιας και χθες αλλά και σήμερα φέρει τα Σεπτά Ονομαστήρια του, και που αμέσως δέχθηκε μετά από την Απόφαση της Ιεράς Συνόδου όχι μόνο την Προεδρία της Οργανώσεως του Συνεδρίου, αλλά και την παράθεση πλούσιας και αμβαμιαίας φιλοξενία, χαρακτηριστικό άλλωστε του ευγενούς χαρακτήρα του, της ζωής και της πολυσχιδούς φυσιογνωμίας του Αξίου Ποιμενάρχου της Ιεράς Μητροπόλεως Ζακύνθου, εδώ στην πανέμορφη Αγιοτόκο και χιλιοτραγουδισμένη Ζάκυνθο. Τον ευχαριστούμε επίσης που συνέδεσε και τις επετείους της προσωπικής εκκλησιαστικής του θαυμαστής πορείας με την προβολή και του έργου της Εκκλησίας μας της Ελλάδος στα θέματα των προσκυνηματικών περιηγήσεων.

Να ευχαριστήσουμε ακόμα οφειλετικά μέσα από την καρδιά μας και όλους τους συντελεστές για να φθάσουμε σήμερα με επιτυχία εδώ και ιδιαίτερα : α) το Υπουργείο Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων καθώς και τα Γραφεία της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα με την παροχή εκ μέρους τους της Αιγίδος στο Συνέδριο μας.

Όμως περιμέναμε και μετά λύπης μας δεν έγινε τίποτε, ούτε και τα πιο απλά, και από τον απελθόντα καθ' ύλην αρμόδιο τ. Υπουργό Τουριστικής Αναπτύξεως κ. Κων/νο Μαρκόπουλο, ώστε να υλοποιήσει, όπως όφειλε, τις επιθυμίες του Υπουργείου του και τις δεσμεύσεις και τις δημόσιες εξαγγελίες του, τόσο προς τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών όσο και προς τον Μακαριώτατο Πατριάρχη Μόσχας, περί της συνεργασίας του Ελληνικού Υπουργείου και των Ορθοδόξων Εκκλησιών Ελλάδος και Μόσχας στα θέματα αναπτύξεως των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων. Δυστυχώς εμπαίζοντας ουσιαστικά, την Εκκλησία από τον περασμένο Φεβρουάριο, δεν έδωσε όπως θα έπρεπε να κάνει ούτε τουλάχιστον την Αιγίδα στο Συνεδριό μας αυτό, παρά τις επανειλημμένες προφορικές δεσμεύσεις και υποσχέσεις του, περί αμέριστης συμπαραστάσεως και συνεπικουρίας στο έργο μας, τόσο προς τον Σεβασμιώτατο Πρόεδρο, όσο και στην ελαχιστότητά μου ως Γραμματέα της Οργανωτικής Επιτροπής και του Συνοδικού Γραφείου της Εκκλησίας μας.

Όμως η ποιμαντική και σεμνή και διακριτική εργασία της Εκκλησίας μας παρά τις όποιες εξωτερικές δυσκολίες συνεχίζεται, μέσα από την δισχιλιετή ζωή και εμπειρία Της.

Έτσι και η προσκυνηματική περιήγηση, νομίζουμε ότι μπορεί και οφείλει να είναι βάλσαμο ψυχής, ενίσχυση πνεύματος και ουσιαστική θεραπευτική παρέμβαση στη ψυχική απαξίωση του σημερινού μεταμοντέρνου ανθρώπου.

Η Εκκλησία της Ελλάδος, με την ανάπτυξη του τομέα αυτού, της προσκυνηματικής δηλαδή περιηγήσεως αλλά και την μεθοδική και συστηματική εργασία που γίνεται δια της Επιτροπής του Συνοδικού Γραφείου Αυτής, στον ευαίσθητο αυτό ποιμαντικό τομέα της εργασίας Της, θέλει να αποδώσει στον χριστιανό και όχι μόνο, αυτό που του ανήκει: να του δώσει δηλαδή τη χαρά και την αναγκαιότητα των διακοπών, χωρίς όμως να τον αφήσει να ξεπέσει σ' έναν διαλυτικό καταναλωτισμό.

Να βοηθήσει γενικότερα τον σημερινό άνθρωπο να συνειδητοποιήσει ότι το ζητούμενο στις αναγκαίες και ζωτικής σημασίας διακοπές του είναι να βρει τον εαυτό του κι όχι να προσπαθεί να ξεφύγει από αυτόν. Να βρει τον εαυτό του που τον αλλοτριώνει η τύρβη της καθημερινότητας, να τον βρει με την χάρη των αγίων, με τις προσευχές των μοναχών. Να τον βρει ανασαίνοντας τον καθαρό αέρα των κορυφαίων θαυμάτων. Να τον βρει περπατώντας στα χώματα όπου η χάρις του Κυρίου έλαμψε χάρις στην προσευχή των αγωνιζομένων στην πίστη και δικαίων Της.

Είναι αλήθεια ότι σήμερα παρά ποτέ επιζητεί ο άνθρωπος, να ξεπεράσει τα όρια του χώρου της βιωτής του, να ξανοιχτεί στο άγνωστο, να επικοινωνήσει με τη χαρισματική εμπειρία και τα προϊόντα του πνεύματος άλλων λαών, να ψηλαφίσει το κόσμο της δημιουργίας και τα ίχνη της θεϊκής άκτιστης ενέργειας Του.

Αποκτά έτσι και δια του τρόπου αυτού επιπλέον συνείδηση της ευλογημένης παρουσίας του Θεού μέσα στον κόσμο της δημιουργίας, δίνει ένα νόημα στο σκοπό που οφείλει να έχει ο κόσμος αυτός με τις όποιες δραστηριότητες μας και κατανοεί έτσι το του ψαλμωδού ότι : « ...του Κυρίου η γη και το πλήρωμα αυτής, η οικουμένη και πάντες οι κατοικούντες εν αυτή » (Ψαλ. 23, 1).

Δεν θα ασχοληθούμε εμείς στην παρουσία μας αυτή με την ιστορική ανάπτυξη και παρουσία των Προσκυνηματικών περιηγήσεων ή πως αυτές βιώνονται και διδάσκονται και πραγματώνονται στο σύγχρονο κόσμο και στην Εκκλησία μας. Δόκιμοι και Λόγιοι αδελφοί Κληρικοί και Λαϊκοί Επιστήμονες όμως του χώρου αυτού, με κόπο και ιδιαίτερη φροντίδα έχουν ετοιμάσει για να μας καταθέσουν τις σκέψεις

και τις απόψεις τους από το πλούσιο ταμείο των γνώσεων, του φωτισμού τους και της αγάπης τους.

Εμείς απλά θα σημειώσουμε την προσοχή της Εκκλησίας μας γενικότερα στο γεγονός ότι δηλαδή και στον χώρο των Προσκηνυματικών περιηγήσεων υπήρχε και συνεχίζει να υπάρχει ο κίνδυνος ενός θρησκευτικού συγκρητισμού ή μιας παρεξηγημένης αντίληψης, των χώρων των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων.

Οι Προσκυνηματικές Περιηγήσεις της Εκκλησίας μας είχαν και έχουν αλλά και οφείλουν να συνεχίσουν εντονότερα να έχουν, ως στόχο τους, την ειρήνη, τη δικαιοσύνη, το σεβασμό, ανάμεσα στους λαούς και τον κάθε διαφορετικό άνθρωπο χωρίς διακρίσεις αλλά με διακριτικότητα. Η Ορθόδοξη Πίστη μας πρέπει να εμπνέει από την δισχιστική παράδοση της και να κατευθύνει όλους όσους εργάζονται και ασχολούνται με το θέμα αυτό.

Συμπτώματα ή συμπλέγματα κοινωνικά, όπως για παράδειγμα ο θρησκευτικός φονταμενταλισμός, ο εθνοφυλετισμός, ο προβληματικός ακραίος εθνικισμός, η καταπίεση της όποιας εξουσίας των δυνατών, με ανθρώπινα όμως κριτήρια, συμπεριφορές, δηλαδή, που δεν ξεκινούν από σχέσεις αγαπητικές αλλά σχέσεις εξουσιαστικές, όλα αυτά, μέσα στην σωστή ανάπτυξη εκ μέρους της Ποιμένης Εκκλησίας μπορούν να αμβλύνονται και να δημιουργούν ανοικτές και ανεκτές κοινωνίες, ιδιαίτερα σε ένα χώρο, όπως ο ευρωπαϊκός, το σπίτι μας, που η σημερινή δυναμική του με την πολιτική και εθνική και οικονομική ενότητα που διαμορφώνει γίνεται μια νέα πρόκληση και ταυτόχρονα μια κλήση Θεού για ενότητα πίστεως και κοινωνία του Αγίου Πνεύματος.

Θεωρούμε ως απώτερο στόχο όλων αυτών των συντονισμένων και ευλογημένων προσπαθειών μας, την επίγνωση του θελήματος του Θεού, την καταξίωση της παρουσίας των χριστιανών στο μεταβαλλόμενο και ραγδαίως εξελισσόμενο κόσμο μας και την ενατένιση μέσα από τα επίγεια σκηνώματα της αποκάλυψης του Θεού, στην επουράνια και αιώνια δόξα Του.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία του Χριστού, βλέπει τον κόσμο μας και κυρίως τον άνθρωπο να περιέρχεται σε κατάσταση πτώσης. Ταυτόχρονα βλέπει όμως τον άνθρωπο, αλλά και ολόκληρο τον κόσμο μας λουσιμένο μέσα στο Φως και στην Ανάσταση του Χριστού. Αυτό το Φως του Αναστημένου Κυρίου μας, εάν θελήσουμε σωστά να προσεγγίσουμε το θέμα μας, μας παρέχουν και μας προσφέρουν διαχρονικά τα ιερά χριστιανικά Προσκυνήματα.

Επομένως τα ορθόδοξα χριστιανικά προσκυνήματα μας αλλά και οι ιερές μονές μας μπορούν και οφείλουν να αποτελέσουν, και ήδη αποτελούν σήμερα, τους ιδανικούς χώρους επίσκεψης όχι με τη μορφή και το σκοπό της θέασης όμορφων τοπίων μόνο, ούτε κάποιων υπολειμμάτων του ενδόξου ιστορικού μουσειακού παρελθόντος, αλλά της ανακαλύψεως μίας ζωντανής και ανθηρής χριστιανικής κοινότητας, και της βίωσης ενός αυθεντικού τρόπου χριστιανικής ορθόδοξου ζωής και μαρτυρίας.

Όλα τα ανωτέρω αλλά και οι σημερινές σύγχρονες ποιμαντικές ανάγκες ενέπνευσαν πριν από εννέα ακριβώς χρόνια τον Μακαριστό Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κυρόν Χριστόδουλον να προτείνει το Νοέμβριο του έτους 2000 στην Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος, την ίδρυση του Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεως.

Το πρώτο Εγκύκλιο Σημείωμα από της Ιδρύσεως του Συνοδικού Γραφείου στις αρχές του έτους 2001 περιγράφει καθαρά και άμεσα και τον σκοπό αλλά και τους στόχους της δημιουργίας του.

Έτσι σ' αυτό διαβάζουμε ότι : *".....Η Ιερά Σύνοδος της Αγιοτάτης Εκκλησίας της Ελλάδος, επιθυμούσα ίνα ανάδειξη τον θρησκευτικόν, ιστορικόν, και πολιτισμικόν πλούτον, τον αποτεθησαυρισμένον εν τοις ιεροίς σκηνώμασι της Πίστεως ημών, ταις ιεραίς δηλονότι Μοναίς και τοις λοιποίς Ιεροίς Προσκυνήμασι της Πατρίδος ημών, εν τη Συνεδρία Αυτής της 23^{ης} Νοεμβρίου 2000 απεφάσισεν όπως συστήση το Συνοδικόν Γραφείον.....επί τω σκοπώ της οργανώσεως και προωθήσεως του θρησκευτικού λεγομένου τουρισμού δια την προβολήν των ποικίλων θρησκευτικών μνημείων και ιερών προσκυνημάτων της Εκκλησίας της Ελλάδος, επ' ωφελεία και πνευματική οικοδομή πάντων των επισκεπτόμενων ταύτα.....(Αριθ.Πρωτ.3429/1594/2/1/2001) "*

Από τις πρώτες ενέργειες που έγιναν τότε, μετά την σύσταση δεκαμελούς Επιτροπής ήταν και η από κοινού με το Υπουργείο Πολιτισμού και τον Ε.Ο.Τ συνεργασία για την χάραξη της προσκυνηματικής-πολιτιστικής διαδρομής, των **βημάτων του Αποστόλου Παύλου**. Επελέγη δε ως πρώτη προσκυνηματική διαδρομή η πορεία του Απ. Παύλου, του πρώτου οραματιστή της Ενωμένης Ευρώπης, διότι ως Ιδρυτής της Αποστολικής Εκκλησίας της Ελλάδος έχει ιδιαίτερη σημασία γι Αυτήν. Η προβολή της προσκυνηματικής αυτής πορείας του, ανέδειξε την παρουσία του και το κηρυκτικό έργο του στις ελληνικές πόλεις από όπου διήλθε.

Εν συνεχεία εκδόθηκε η συνοπτική και περιεκτική πεντάγλωσση έκδοση του βιβλίου - οδηγού για τα βήματα του Αποστόλου στην Ελλάδα, η οποία εδώ και τέσσερα χρόνια μας βεβαιώνουν ότι βρίσκεται στο στάδιο της επανέκδοσης, της συμπλήρωσης και της καλύτερης παρουσίασης προς τους ενδιαφερομένους, από αρμόδιους Κρατικούς Φορείς δηλ.το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού και τον Ε.Ο.Τ. τα αποτελέσματα των εργασιών με αδημονία περιμένουμε.

Στη συνέχεια εστάλη και κατά το έτος 2003 και δεύτερο Εγκύκλιο Σημείωμα της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος προς όλες τις Ιερές Μητροπόλεις Αυτής και τους Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες και Ποιμενάρχες Αυτών (Αριθμ.Πρωτ.879/423/28/2/2003) με το οποίο παρακαλούσε να αποστείλουν, πλήρεις φακέλους με όλα τα απαραίτητα στοιχεία και βέβαια και το σύγχρονο φωτογραφικό υλικό με τα οποία το Συνοδικό Γραφείο θα μπορούσε να εκδώσει πλέον έναν πλήρη θρησκευτικό χάρτη και έναν θρησκευτικό Οδηγό της Εκκλησίας της Ελλάδος, όπου θα περιέχει όλα τα απαραίτητα στοιχεία για την ιστορία, την φυσιογνωμία, του προσκυνηματικού χώρου και της γύρω από το Ι. Προσκύνημα ή Ι. Μονή περιοχής, και άλλες πρακτικής φύσεως πληροφορίες και αναφορές περί καταλυμάτων κ.λ.π.

Στο Εγκύκλιο εκείνο δεύτερο Σημείωμα μέχρι σήμερα έξι χρόνια δηλ. μετά, έχουν απαντήσει είκοσι μόνο (20) Ι. Μητροπόλεις εκ των Ογδόντα (80) και αντιλαμβανόμαστε όλοι ότι καθίσταται αδύνατο εκ μέρους μας, παρά την θετική μας διάθεση το εγχείρημα για την έκδοση ενός τέτοιου απαραίτητου όμως πολύγλωσσου χάρτη και οδηγού.

Στο σημείο αυτό θα μας επιτρέψετε να περιγράψουμε μερικές από τις δράσεις ακόμα του Συνοδικού Γραφείου μας πολύ επιγραμματικά και περιληπτικά λόγω περιορισμένου χρόνου που είναι οι ακόλουθες :

1. Η επιτυχής συμμετοχή του Συν. Γραφείου στο Πανευρωπαϊκό Συνέδριο των 25 Κρατών - μελών της Ε.Ε. στο Σαντιάγο ντε Κομποστέλλα της Ισπανίας τον Απρίλιο του 2004, όπου μεταξύ των άλλων εγκαινιάστηκε η πρώτη συνεργασία μας στα θέματα αυτά μεταξύ της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ελλάδος και της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και έγινε ανταλλαγή απόψεων περί των προσκυνημάτων.
2. Η πρώτη δεκαήμερη φιλοξενία και προσκυνηματική περιήγηση, τον Ιούνιο του έτους 2004 σε Ι. Μητροπόλεις της Εκκλησίας της Ελλάδος που εμπλέκονται με την προσκυνηματική διαδρομή "**στα βήματα του Αποστόλου Παύλου**", εκατό και πλέον Γάλλων Ορθοδόξων

πιστών και στελεχών Ενοριών της Ιεράς Μητροπόλεως Γαλλίας, με την ευθύνη του Συνοδικού Γραφείου.

3. Η συμμετοχή στο 4ο Πανευρωπαϊκό Συνέδριο της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας στο Κεβελάερ της Γερμανίας τον Σεπτέμβριο του 2005 για θέματα ανάπτυξης θρησκευτικού τουρισμού, όπου προεβλήθη η προσκυνηματική διαδρομή της Εκκλησίας της Ελλάδος "Στα βήματα του Απ. Παύλου".
4. Η συμμετοχή στο 1^ο Διεθνές Συνέδριο του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού στην Λευκωσία της Κύπρου το έτος 2005 για θέματα ανάπτυξης θρησκευτικού τουρισμού, όπου και εκεί προεβλήθη η προσκυνηματική διαδρομή της Εκκλησίας της Ελλάδος "Στα βήματα του Απ. Παύλου" και το όλο έργο της Εκκλησίας της Ελλάδος μέχρι τότε.
5. Η ενεργός παρουσία και γόνιμη ουσιαστική συμμετοχή και προβολή του Συνοδικού Γραφείου στα ετήσια Πανρωσικά Συνέδρια, Β' του έτους 2005, Γ' του έτους 2006, Δ' του έτους 2007, Ε' του έτους 2008 και Στ' του έτους 2009 που διοργανώνονται κάθε Νοέμβριο από την Εκκλησία της Μόσχας. Δεν είναι τυχαίο ότι η Εκκλησία της Ελλάδος δια του Συνοδικού Γραφείου κατέχει δεσπόζουσα και επιτελική θέση τόσο στα προεδρία των συνεδριάσεων αυτών των πανρωσικών συνεδρίων όσο και στις απόλυτα στοχευμένες και θεολογικά και εκκλησιολογικά τεκμηριωμένες εισηγήσεις εκ μέρους μας οι οποίες κατά κοινή ομολογία γίνονται ασμένως δεκτές από τα Στελέχη της Ρωσικής Εκκλησίας. Οι ομιλίες αυτές που περιγράφουν και αναλύουν τις ορθόδοξες απόψεις αλλά και τις δράσεις του Συνοδικού Γραφείου της Εκκλησίας της Ελλάδος αναρτώνται και στην Ρωσική από τα επίσημα εκκλησιαστικά ρωσικά μέσα ενημερώσεως.
6. Η επίσκεψη Αντιπροσωπείας του Συν. Γραφείου μας, κατά τον Δεκέμβριο του έτους 2005 στη Μάλτα για την από κοινού συμμετοχή μας στο Πανευρωπαϊκό διακρατικό πρόγραμμα «Αρχιμήδης ΙΙΙ » με Ελλάδα, Κύπρο και Δήμους της Ιταλίας . Κατά την επίσκεψη αυτή η Αντιπροσωπεία είχε την ευκαιρία να συνομιλήσει με τον Ρωμαιοκαθολικό Αρχιεπίσκοπο, τον Υπουργό Τουρισμού , Δημάρχους, Βουλευτές, και εκπροσώπους των ΜΜΕ της χώρας αυτής.

7. Η συμμετοχή του Συνοδικού Γραφείου στις αρχές του μηνός Νοεμβρίου του 2005 στη Ρώμη, στο Πανευρωπαϊκό Συνέδριο με θέμα : «Η Ανάπτυξη του Θρησκευτικού Τουρισμού», μετά από σχετική πρόσκληση του Ποντιφικικού Συμβουλίου της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και η άριστη συνεργασία μας μαζί τους.
8. Τον Φεβρουάριο του έτους 2006 με σχετική Απόφαση της Ιεράς Συνόδου η μετονομασία του Συνοδικού Γραφείου από Συνοδικό Γραφείο Θρησκευτικού Τουρισμού σε Συνοδικό Γραφείο Προσκυνηματικών Περιηγήσεων.
9. Η έναρξη το έτος 2006 συνομιλιών και η δυνατότητα συνεργασίας στα πλαίσια των διμερών σχέσεων με την Ιορδανία μετά από αίτημα των Κρατικών Αρχών και του Βασιλέως της Ιορδανίας, περί αναπτύξεως διαδρομής προσκυνηματικού χαρακτήρα στα χριστιανικά μνημεία της περιοχής αυτής και η περαιτέρω συνεργασία των δύο χωρών.
10. Η συμμετοχή κατά τα έτη 2006 και 2007 του Συν. Γραφείου στην κοινή Επιτροπή μεταξύ του τότε Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης και της Εκκλησίας της Ελλάδος που σκοπό είχε από πλευράς κυρίως της Εκκλησίας, την καλύτερη ανάδειξη, την συντονισμένη παρουσίαση και την αποτελεσματική ανάπτυξη των Ι. Προσκυνημάτων και Ι. Μονών της χώρας. Δυστυχώς η συμμετοχή της Εκκλησίας της Ελλάδος ήταν ετεροβαρής. Γεγονός που επίσης μας θλίβει ιδιαίτερος. Δηλαδή ενώ κατετέθησαν εκ μέρους της Εκκλησίας συγκροτημένες και πλήρεις σκέψεις και προτάσεις για την συστηματική ανάπτυξη των προσκυνηματικών περιηγήσεων στην Ελλάδα, η Επιτροπή ατύχησε, διότι ουδέποτε εκ μέρους της Πολιτείας παρουσιάστηκε έστω και σε ψήγματα η ολοκληρωμένη επί του θέματος πολιτική. Ουδέποτε έγινε κατάληξη πορισμάτων και αυτό εξηγείται εύκολα από την σύνθεση της κοινής Επιτροπής που προτάθηκε από την τότε πολιτική ηγεσία. Άνθρωποι παντελώς άσχετοι με το αντικείμενο τοποθετήθηκαν σε μία Επιτροπή απλώς και μόνο για να εξυπηρετήσουν αλλότριους σκοπούς και να συνεχίσουν της εργασία της ψηφοθηρίας των υψηλόβαθμων ηγετικών προσώπων που τους τοποθέτησαν.

11. Για τους δύο Μαθητικούς Διαγωνισμούς των ετών 2006 και 2007, τις επιδόσεις των Τιμητικών Επαίνων και τον περίφημο Διάπλου τον Σεπτέμβριο του 2006 παρακαλώ και προσκαλώ των συνεργάτη μας και μέλος της Επιτροπής του Συνοδικού Γραφείου, αξιότιμο κ. Αθανάσιο Ραφτόπουλο να αναφερθεί σε αυτούς λίαν συντόμως.

Ευχαριστώ πολύ τον πατέρα Σπυρίδωνα Κατραμάδο για την ευκαιρία που μου έδωσε όλα αυτά τα χρόνια να συνεργαζόμαστε άψογα και να φέρουμε σε πέρας με τη βοήθεια του Δωρεοδότη Κυρίου εγχειρήματα πρωτόγνωρα ακόμα και για την πεπερασμένη βιοτή μου.

Όπως εύστοχα σημειώνετε Μακαριώτατε Αρχιεπίσκοπέ μας κ.κ. Ιερώνυμε στο εμπνευσμένο φετινό μήνυμά σας, προς όλους εμάς τους εκπαιδευτικούς "Είναι σαφές ότι απαιτείται από εμάς μια πατρότητα, η οποία είναι κατ' εικόνα της θείας. Τα παιδιά μας χρειάζονται την πατρότητα της περιχώρησης αγάπης και ελευθερίας, ενότητας και διαφοράς. Μια πατρότητα συνώνυμη της δωρεάς, όπως τη διαπιστώνουμε στην παραβολή του φιλεύσπλαχνου πατέρα. Και συνεχίζετε, Μακαριώτατε, : Ο ποιητής προσθέτει: «Τις ημέρες εκείνες έκαναν σύναξη μυστική τα παιδιά και λάβανε την απόφαση, επειδή τα κακά μαντάτα πλήθαιναν στην πρωτεύουσα, να βγουν έξω σε δρόμους και πλατείες, με το μόνο πράγμα που τους είχε απομείνει: μια παλάμη τόπο κάτω από τ' ανοικτό πουκάμισο..... και το σταυρουδάκι του ήλιου. Όπου είχε κράτος και εξουσία η Άνοιξη». Η Άνοιξη είναι ένα σχολείο που δεν είναι «κολέγιο επικοινωνίας» αλλά θεσμός μετάδοσης. Σε αυτό το σχολείο ο δάσκαλος, όπως και ο Ποιμένας στην Εκκλησία, δεν είναι μόνο εμπυχωτής αλλά και ανθρωποποιός. Τα παιδιά μας διψούν για αγάπη και νόημα ζωής. Για το λόγο αυτό όλοι μας πρέπει να μετρήσουμε το «έχειν» μας. Η μοναχικότητα που ζουν στο διαδίκτυο, στα παιχνίδια τους, στα SMS «...δεν είναι σκιά. Είναι ένα σαρκώδες ογκωδέστατο "θέλω" που εμείς τα διδάξαμε».

Είναι αλήθεια ότι εμείς οι ενήλικες ζήσαμε πολύ κοντά στο περιττό και μας στοιχίζει να το στερηθούμε πιο πολύ απ' όσο στοιχίζει να στερηθούμε το απαραίτητο. Όμως δεν υπάρχει άλλος δρόμος στη γη για να περάσει η Άνοιξη παρά η έξοδός μας από το περιττό. Δεν υπάρχει άλλος δρόμος από την συνοδοιπορία όλων για χάρη όσων αγαπάμε. Αυτή τη συνοδοιπορία δεν θα μπορούσαμε παρά να εγκολπωθούμε όσοι ασχολούμαστε και με τις προσκυνηματικές περιηγήσεις μιας και πρωτίστως αναφέρονται στην έννοια της ενσυνείδητης και στοχευμένης αποδημίας. Ύψιστη προτεραιότητα ήταν για εμάς αυτά τα χρόνια η

διακονία στη νεολαία μέσα από ολοκληρωμένες, ποιοτικές, παιδαγωγικά άρτιες και θεολογικά τεκμηριωμένες παρεμβάσεις.

Σχεδιάσαμε και φέραμε εις πέρας, με τη συνεχή και ανύστακτη φροντίδα και την άμεση και ζεστή επικοινωνία με τους νέους που τον λάτρευσαν, μακαριστού Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κυρού Χριστοδούλου, ένα πρωτόγνωρο, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις έμπειρων εκπαιδευτικών και υψηλόβαθμων παραγόντων από όλο το φάσμα της Ελληνικής Κοινωνίας, εκτός βέβαια των μικρόψυχων, εγχείρημα το οποίο βασίστηκε σε 2 πυλώνες. Στη μια πλευρά ήταν ο Πανελλήνιος και στην άλλη ο Πανευρωπαϊκός, Μαθητικοί Διαγωνισμοί.

Ο Πανελλήνιος Μαθητικός Διαγωνισμός με κεντρικό θεματικό άξονα τη μορφή του Αποστόλου των Εθνών Παύλου. Θέμα του Πανελληνίου Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ : ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ . Θέμα του Πανευρωπαϊκού Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ - ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΚΥΠΡΟΥ - ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Για πρώτη φορά η Εκκλησία της Ελλάδος σε συνεργασία με καταξιωμένους φορείς που σχετίζονται με την εκπαίδευση και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις ανελάμβανε ένα τέτοιο υψηλών στόχων εγχείρημα σε όλο το φάσμα της εκπαίδευσης (Δημοτικό, Γυμνάσιο, Γενικό Λύκειο, Επαγγελματικό Λύκειο στη δημόσια και ιδιωτική εκπαίδευση της πατρίδας μας. Δόθηκε η δυνατότητα στους μαθητές και τις μαθήτριες μέσα από διαφανείς, παιδαγωγικά αξιολογήσιμες και ευέλικτα διαμορφωμένες διαδικασίες να εκφράσουν για πρώτη φορά στην Εκκλησία βιώματα, προσδοκίες, τις εν δυνάμει κλίσεις τους (μουσική, θέατρο, κατασκευές, ποίηση, πεζογραφία, εικαστική έκφραση και άλλες καινοτόμες δράσεις) για τη μεγάλη φυσιογνωμία του Αποστόλου Παύλου, σε ένα διαθεματικό πλαίσιο αναφοράς, όπως ορίζονται και από τα σχετικά εθνικά εκπαιδευτικά μας προγράμματα. Σκοπός ήταν να αναδειχθεί η θρησκευτική πολιτιστική κληρονομιά της πατρίδας μας, σε έναν ενιαίο θεματικό προσκυνηματικό δρόμο.

Και στόχοι τους :

- Να ευαισθητοποιηθούν και ενεργοποιηθούν οι μαθητές στην ανάδειξη της τοπικής θρησκευτικής, πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς, όπως αυτή διαμορφώθηκε από την παρουσία του Αποστόλου Παύλου στις περιοχές από τις οποίες διήλθε στην Ελλάδα, την Κύπρο και την Ευρώπη.

- Να αναπτύξουν ένα γνήσια ερευνητικό πνεύμα στην προσέγγιση της τοπικής ιστορίας στην Ελλάδα την Κύπρο και την Ευρώπη.
- Να εργαστούν οι μαθητές, αξιοποιώντας την ομαδοσυνεργατική μέθοδο, για την συστηματική και οργανωμένη συγκέντρωση, έρευνα, αξιολόγηση και παρουσίαση, με τη μορφή γραπτού δοκιμίου, αφίσας, φωτογραφίας, dvd, video, σημειώντων θρησκευτικών μνημείων που σχετίζονται άμεσα με τον Απόστολο Παύλο.
- Να αναζητήσουν και προσεγγίσουν κριτικά τις υφιστάμενες ιστορικές πηγές, έγγραφα από τα τοπικά αρχεία, παλαιές εκδόσεις ώστε να διαμορφώσουν το ιστορικό και πολιτιστικό προφίλ της περιοχής σε σχέση με τον Απόστολο Παύλο.
- Να αντιληφθούν τη χρησιμότητα της συνέντευξης στην αναζήτηση ιστοριογραφικών πληροφοριών, της ικανότητας να συντάσσουν κείμενα – αναφορές, αξιοποιώντας το γλωσσικό μας πλούτο.
- Να συνειδητοποιήσουν τη συμβολή των τοπικών θρησκευτικών, ιστορικών και πολιτιστικών μνημείων στη ζωή της κάθε περιοχής (παλαιότερη αλλά και σύγχρονη) σε σχέση με τον Απόστολο Παύλο.
- Να προτείνουν ένα ουσιαστικό περιεχόμενο και υλοποιήσιμη φυσιογνωμία του θρησκευτικού τουρισμού στην πατρίδα μας, αξιοποιώντας και την αντίστοιχη ευρωπαϊκή εμπειρία.
- Να ανεύρουν τρόπους δημιουργικής ανάδειξης ευκαιριών προσκυνηματικού τουρισμού, πέραν των γνωστών προορισμών ή εναλλακτικές λύσεις των υφισταμένων.
- Να αναπτύξουν τελικά ένα αίσθημα τιμής και περηφάνιας για τη Χριστιανική, πολιτιστική και ιστορική κληρονομιά της πατρίδας μας και της Ευρώπης, ιδίως δε της προσφοράς σε αυτήν του Αποστόλου Παύλου.
- Να αντιληφθούν (οι μαθητές) τη σημασία της ελληνικής γλώσσας ως ευρωπαϊκής και διεθνούς γλώσσας επικοινωνίας την εποχή της Κ. Διαθήκης και να συνειδητοποιήσουν ότι το όλο έργο του Αποστόλου Παύλου και οι Επιστολές του αποτελούν σημαντικά μνημεία μας, μοναδικά της Ελληνικής και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής και Θρησκευτικής Κληρονομιάς

Τα προσδοκώμενα πολλαπλασιαστικά οφέλη ήταν :

1. Η ενεργός, συστηματική και με όραμα κινητοποίηση της μαθητικής κοινότητας για την ανάδειξη της τοπικής θρησκευτικής, πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς και της συμβολής του Αποστόλου Παύλου στη διαμόρφωσή της.

2. Η ανάπτυξη ενός σύγχρονου ιστοριογραφικού πνεύματος για τη διαμόρφωση της ιστορικής φυσιογνωμίας κάθε περιοχής.
3. Η σύνδεση της μαθητικής κοινότητας με την τοπική και υπερτοπική κοινωνία.
4. Η γνωστική, συναισθηματική και ψυχοκοινωνική εμπλοκή των μαθητών
5. Η συνειδητοποίηση και εκτίμηση της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου, της αυτενέργειας, της εποπτικής διδασκαλίας και έρευνας στην ιστοριογραφική έρευνα.
6. Η συναισθηματική σύνδεση με την τοπική, εθνική και ευρωπαϊκή ιστορία.

ΠΟΙΟΙ ΗΤΑΝ ΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

Στον Πανελλήνιο Μαθητικό Διαγωνισμό από τον Οκτώβριο του 2005 έως και τον Ιούνιο του 2006 συμμετείχαν πλέον των 7.000 μαθητών, όπως αυτό πιστοποιείται από τις αιτήσεις συμμετοχής που βρίσκονται στα αρχεία του Συνοδικού Γραφείου.

Στον Πανευρωπαϊκό από τον Οκτώβριο του 2006 έως και τον Ιούνιο του 2007 συμμετείχαν πλέον των 1.800 ομογενών μαθητών από 18 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκ των οποίων οι 800 ομογενείς μαθητές από την μεγαλόνησο Κύπρο μας, **ανεξαρτήτως χριστιανικού δόγματος και ομολογίας.**

Συγκεντρώθηκαν μοναδικής αξίας εργασίες, ομαδικές ή ατομικές που είχαν τη μορφή Γραπτού δοκιμίου, αλλά και Αφίσες, σετ Φωτογραφιών, DVD (διαρκείας 10' κατ' ελάχιστο) και VIDEO (διαρκείας 10' κατ' ελάχιστο). Έχουμε στα χέρια μας υλικό σπάνιας παιδαγωγικής αξίας, ουσιαστικού περιεχομένου, πρωτότυπης έμπνευσης και δημιουργίας το οποίο χρήζει επιτέλους συστηματικής αποδελτίωσης και ανάδειξης μέσα από συγκεκριμένες δράσεις στην Ελλάδα, στην Κύπρο και στην Ευρώπη.

Τον Ιούνιο του 2006 λίγο πριν επιδώσουμε τις τιμητικές διακρίσεις στους μαθητές που διακρίθηκαν, Οργανώσαμε και δώσαμε μεγάλη συνέντευξη τύπου στην Αθήνα, σε όλους τους εκπαιδευτικούς και τους εκκλησιαστικούς συντάκτες του γραπτού και ηλεκτρονικού τύπου, όπου και παρουσιάστηκε το όλο εγχείρημα. Παράλληλα οργανώθηκαν από το Συνοδικό Γραφείο Αναπτύξεως των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων και σε συνεργασία με το Γραφείο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα, τις κατά τόπους διοικητικές και Εκκλησιαστικές αρχές, τους τοπικούς φορείς, τις Σχολικές Μονάδες, τοπικές, κατά διοικητική

γεωγραφική περιφέρεια, Ημερίδες ενημέρωσης στις οποίες καλέσαμε μεταξύ άλλων, όλη την εκπαιδευτική ιεραρχία, δηλαδή περιφερειακοί διευθυντές, προϊστάμενοι επιστημονικής και παιδαγωγικής καθοδήγησης, προϊστάμενοι εκπαίδευσης, σχολικοί σύμβουλοι, διευθυντές σχολείων και κυρίως εκπαιδευτικοί.

Όλα τα θέματα, άμεσα και έμμεσα που σχετιστήκαν με την κοινοποίηση και την εν γένει διεξαγωγή των Πανελληνίου και Πανευρωπαϊκού Μαθητικών Διαγωνισμών τελούσαν υπό την αιγίδα της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος και την άμεση ευλογία και κατεύθυνση του Μακαριστού Αρχιεπισκόπου κυρού Χριστοδούλου.

Επιτελικό όργανο των αποφάσεων της Ιεράς Συνόδου ήταν το Συνοδικό Γραφείο Αναπτύξεως των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων . Οι Διαγωνισμοί τελούσαν και υπό την Αιγίδα των Υπουργείων Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Τουριστικής Ανάπτυξης, Υπουργείων Εξωτερικών, (Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού) Ελλάδος και Κύπρου, Υπουργείων Πολιτισμού Ελλάδος και Κύπρου, Γραφείων Αντιπροσωπείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Αθήνα και τη Λευκωσία καθώς και του Ε.Ο.Τ. και Κ.Ο.Τ και των Γραφείων αυτών στις πρωτεύουσες των μελών -κρατών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αξιοποιήθηκαν δε τα Εκκλησιαστικά και λοιπά Μέσα Ενημέρωσης στην Αθήνα και την περιφέρεια καθώς και οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο.

Την εξασφάλιση της συμμετοχής, αξιολόγησης και βράβευσης των σχολικών μονάδων εγγυήθηκε η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος μέσω ειδικών Επιστημονικών Επιτροπών Οργάνωσης, Διεξαγωγής και Αξιολόγησης των Διαγωνισμών. Και στις 2 επιτροπές Πρόεδρος ήταν ο παριστάμενος σήμερα, Αξιότιμος Διευθυντής του Γραφείου της Αντιπροσωπείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα κ. Γεώργιος Κασιμάτης. Αντιπρόεδρος στον Πανελλήνιο Διαγωνισμό ήταν ο Ελλογιμώτατος Καθηγητής Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Γεώργιος Κρουσταλλάκης στο δε Πανευρωπαϊκό ο παριστάμενος σήμερα Αξιότιμος Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου κ. Γεώργιος Κούρτης καθώς και ο Αξιότιμος . Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου του ΥΠΕΠΘ.κ. Σταμάτης Παλαιοκρασσάς.

Μέλη ήταν επιφανή στελέχη της Εκκλησιαστικής και κοινωνικής ζωής αλλά και ένας μεγάλος αριθμός εθελοντών μάχιμων εκπαιδευτικών της πατρίδας μας, οι οποίοι προσέφεραν επίπονα και

συνειδητά το έργο τους και για αυτό νομίζουμε ότι αξίζουν τουλάχιστον το στοιχειώδη έπαινο της Μητρός Εκκλησίας μας.

Οι Επιστημονικές Επιτροπές Αξιολογήσεως είχαν ως κριτήριο επιλογής για τη βράβευση των εργασιών την πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση του θέματος, μέσα από έρευνα των ιστορικών μνημείων και πηγών καθώς και τις τεκμηριωμένες απόψεις που διατυπώθηκαν. Όλες οι εργασίες απεστάλησαν στο Συνοδικό Γραφείο Προσκυνηματικών Περιηγήσεων και ταχύτατα εξεδόθησαν τα αποτελέσματα. Κοινοποιήθηκαν στους ενδιαφερομένους και αναρτήθηκαν στον επίσημο ιστοχώρο της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Επιστέγασμα του Πανελληνίου Μαθητικού Διαγωνισμού, ως ελάχιστη επιβράβευση για όλους τους εκπαιδευτικούς που συντόνισαν και κατεύθυναν τις ομάδες των μαθητικών δημιουργιών και τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής και της Επιτροπής του Συνοδικού Γραφείου, ήταν με την παρουσία του Μακαριστού Αρχιεπισκόπου και Αρχιερατικών μελών της Ιεράς Συνόδου και όλων των Συνοδικών Γραμματέων, ο τριήμερος προσκυνηματικός Διάπλους που έγινε στα προσκυνήματα της Υπεραγίας Θεοτόκου στα Κύθηρα, την Πάρο και την Τήνο το Σεπτέμβριο του έτους 2006 και που ουσιαστικά προσπαθούσε και δια του τρόπου αυτού η Εκκλησία να προβάλει τα Θεομητορικά προσκυνήματα της χώρας. Να σημειωθεί ότι τον προσκυνηματικό διάπλου για τους εκπαιδευτικούς ακολούθησε μεγάλος αριθμός δημοσιογράφων που ασχολούνται με τα θέματα της εκπαίδευσης, της Εκκλησίας και του Τουρισμού. Παρόμοιος διάπλους θυμίζουμε ότι έγινε το έτος 1951 στην επέτειο των 1900 χρόνων από την παρουσία του Αποστόλου Παύλου στην Ελλάδα.

Το Αποκλειστικό θέμα του προσκυνηματικού Διάπλου ήταν

A) η παρουσίαση εν πλω όλων των εργασιών των μαθητών του Διαγωνισμού σε ειδικά διαμορφωμένες πολυαισθητηριακές εκθέσεις

B) η παρουσίαση των εν γένει εξελίξεων περί των προσκυνηματικών περιηγήσεων και της πορείας προβολής αυτών στην Ελλάδα στα πλαίσια του 1^{ου} σχετικού συμποσίου που διοργανώθηκε με απόλυτη επιτυχία.

Γ) η άμεση επικοινωνία του Μακαριστού Αρχιεπισκόπου με όλους τους εκπαιδευτικούς και η ανάπτυξη θεμάτων που αφορούσαν τη συνεργασία της Εκκλησίας με όλο το φάσμα της εκπαίδευσης

Δ) συναντήσεις με τους πιο πάνω φορείς για την αναζήτηση των προϋποθέσεων περαιτέρω αναπτύξεως των προσκυνηματικών περιηγήσεων στην πατρίδα μας.

Σκοπός του Συνοδικού Γραφείου ήταν να αναδειχθεί και μέσω των διαγωνισμών, η δημιουργική φωνή της νεολαίας του Ελληνισμού και της Ορθοδοξίας μας γενικότερα. Δεν θα λησμονήσουμε για παράδειγμα τις 2 μοναδικές και συγκινητικές αλλά και σπουδαίες πολυπληθείς τελετές που έγιναν για την επίδοση των τιμητικών διακρίσεων στους προκριθέντες μαθητές τόσο στην Αθήνα στις 30 Ιουνίου 2006 όσο και στην Κύπρο το Νοέμβριο του 2008. είναι πιθανό κάποιοι να μην αντελήφθησαν τις εκπαιδευτικές, πολιτιστικές, μα πάνω από όλα πνευματικές διαστάσεις όλων των προαναφερθεσίων προσπάθειών για τις οποίες κατεβλήθησαν με προεξάρχοντα κατά κοινή ομολογία, το Γραμματέα του Συνοδικού Γραφείου Πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη κ. Σπυρίδωνα Κατραμάδο, ακάματα εκατοντάδες ανθρωπώρες από όσους φιλότιμα, φιλόπονα και χωρίς ουδεμία επιθυμία υλικής ανταποδόσεως εργαστήκαμε σε όσα η εμπιστοσύνη της Μητρός Εκκλησίας δια του Συνοδικού Γραφείου μας ανέθεσε. Ο πανδαμάτωρ χρόνος και η βουλή του Θεού δεν επέτρεψαν να πραγματοποιηθεί και ο προσκυνηματικός διάπλους στις Ελληνικές πόλεις από όπου διήλθε ο Απόστολος Παύλος, που θα ήταν η υλική επιβράβευση και η καλύτερη τουριστική προβολή της χώρας στους 1.000 διακριθέντες ομογενείς μαθητές και εκπαιδευτικούς.

12. Το Συνοδικό Γραφείο μετά από επιτυχημένες παρεμβάσεις και παρουσιάσεις συμμετέχει από του έτους 2007 ως Εταίρος και επίσημος Εκκλησιαστικός Φορέας και συνδιοργανωτής στην Παγκόσμια Επιτροπή περί θεμάτων Θρησκευτικού Τουρισμού της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας με έδρα την Μαδρίτη. Έτσι ήταν επιτυχής ήταν οι παρουσίες μας στην Κόρδοβα της Ισπανίας το έτος 2007 και στην Φατιμά της Πορτογαλίας τον Ιούνιο του 2009 τα Πορίσματα αυτών ήδη επεξεργάζεται η Επιτροπή του Γραφείου μας .

13. Τέλος για την επίσημη επίσκεψη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο των Μελών της Επιτροπής και των Συνεργατών μας του Συνοδικού Γραφείου τον Οκτώβριο του 2008 ως κίνηση τιμής και επιβράβευσης εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του πρωτότυπου και

σημαντικού έργου του μας στο ευρωπαϊκό γίγνεστε, καθώς και για τους επόμενους βραχυπρόθεσμους στόχους εργασίας μας παρακαλώ και προσκαλώ των συνεργάτη μας και μέλος της Επιτροπής μας αξιότιμο κ. Βασίλειο Τζέρπο να αναφερθεί λίαν συντόμως.

14. ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΜΕΛΩΝ ΣΥΝΟΔΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΝΟΔΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ) ΣΤΟ ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ [20-23 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2008]

Στο πλαίσιο της συνεργασίας της Έκκλησίας της Ελλάδος με τα Ευρωπαϊκά Όργανα και τους θεσμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και κατόπιν ενεργειών του κ. Γεωργίου Κασιμάτη, Διευθυντού του Γραφείου της Αντιπροσωπείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κ. Hans-Gert Pöttering απηύθυνε τιμητική πρόσκληση επίσκεψης προς τον Πανοσιολογιώτατο Γραμματέα και τα Μέλη της Συνοδικής Επιτροπής του Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων (Θρησκευτικού Τουρισμού) της Έκκλησίας της Ελλάδος, να μεταβούν στο Στρασβούργο, έδρα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, από τη Δευτέρα 20 Οκτωβρίου έως και την Πέμπτη 23 Οκτωβρίου 2008.

Τα μέλη της Επιτροπής παρακολούθησαμε το απόγευμα της Δευτέρας 20 Οκτωβρίου την έναρξη των εργασιών της Ολομέλειας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και στη συνέχεια συναντηθήκαμε με τους επικεφαλής των πολιτικών ομάδων που εκπροσωπούν την Ελλάδα Ευρωβουλευτές, κ.κ. Ιωάννη Βαρβιτσιώτη (Ν.Δ.), Σταύρο Λαμπρινίδη (ΠΑ.ΣΟ.Κ.), Δημήτρη Παπαδημούλη (ΣΥ.ΡΙΖ.Α.) και Γεώργιο Γεωργίου (ΛΑ.Ο.Σ.), καθώς και άλλους Έλληνες και Κυπρίους συναδέλφους τους. Την επόμενη ημέρα είχαμε την ευκαιρία να συναντηθούμε με τον ίδιο τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κ. Hans-Gert Pöttering, ο οποίος έδειξε να είναι γνώστης των προσπαθειών της Έκκλησίας της Ελλάδος στην προώθηση της συστηματικής προβολής των πολιτιστικών και θρησκευτικών μνημείων της χώρας μας και έπαινεσε το καινοτόμο έγχείρημα των Μαθητικών Διαγωνισμών ευθύνης οργάνωσης και διεξαγωγής του Γραφείου, με βλέμμα και όραμα την Ενωμένη Ευρώπη. Τα μέλη της Επιτροπής συναντήθηκαν επίσης και με άλλους αξιωματούχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τους οποίους είχαμε τη δυνατότητα να συζητήσουμε και να ανταλλάξουμε απόψεις τόσο

γενικότερα ἐπὶ θεμάτων εὐρωπαϊκοῦ ἐνδιαφέροντος, ὅσο καὶ εἰδικὰ ἐπὶ θεμάτων προσκυνηματικῶν περιηγήσεων (θρησκευτικοῦ τουρισμοῦ).

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΥΝΟΔΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ (ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ)

Τὸ Συνοδικὸ Γραφεῖο Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων, χρειάζεται νὰ προβάλλει περαιτέρω τὸν ἐπιτελικό του ρόλο στὴ διαμόρφωση ἀφ' ἑνός μεν, ἑνός «ὀδικοῦ προσκυνηματικοῦ χάρτη» ἀπαραίτητου γιὰ τὶς σύγχρονες προσκυνηματικὲς περιηγήσεις, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἐπιβεβλημένη σχετικὴ διαβούλευση μὲ ὅλους τοὺς ἐμπλεκομένους φορεῖς, ἐκκλησιαστικούς, κρατικούς καὶ ἰδιωτικούς πού δραστηριοποιοῦνται στὸ χῶρο τῶν Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων.

Δὲν λησμονοῦμε ὅτι ὁ ὅρος «θρησκευτικὸς τουρισμός», ὅπως εἰπώθηκε ἀπὸ τὴν εἰσήγηση τοῦ Γραμματέως μας, δὲν συνάδει μὲ τὴν θεολογία καὶ τὴν πρακτικὴ τῆς Ἐκκλησίας μας. Γιὰ ἐμᾶς προέχει νὰ οἰκοδομηθεῖ ἕνας οὐσιαστικὸς διάλογος στὸ πλαίσιο τῶν στελεχῶν τῆς Ἐκκλησίας μας πού θὰ ἀξιολογεῖ, χαρτογραφεῖ καὶ ἀναδιαμορφώνει πρωτίστως τὴ δική μας θεώρηση γιὰ τὶς ἱερὲς ἀποδημίες. Ἡ Ἐκκλησία διαθέτει τὸ ἰσχυρὸ συγκριτικὸ της πλεονέκτημα σὲ σχέση μὲ ἄλλους φορεῖς, τοὺς ἑκατοντάδες ἐθελοντές - στελέχη της, πού δύνανται, ἀπὸ ὄλο τὸ φάσμα τῆς ζωῆς μας νὰ συνδράμουν ἐθελοντικά, στὸ ἔργο μας, μὲ σκέψεις, πρωτοβουλίες καὶ καινοτόμες δράσεις.

Χρειάζεται νὰ ἀνοιχτοῦμε στὴ σύγχρονη κοινωνία, ἔχοντας τὸ θετικὸ προηγούμενο καὶ τῶν μαθητικῶν διαγωνισμῶν, σὲ νέες ἡλικιακὲς ομάδες τοῦ πληθυσμοῦ μας.

Ἐπίσης τὸ Συνοδικὸ Γραφεῖο μπορεῖ νὰ δραστηριοποιηθεῖ:

- Στὴ στοχευμένη καὶ παιδαγωγικὰ καὶ θεολογικὰ τεκμηριωμένη παρέμβαση στὴν ἐκπαίδευση τῶν στελεχῶν στὰ θέματα τῶν προσκυνηματικῶν περιηγήσεων. Θὰ εἶναι μιὰ πρωτοτυπία. Πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ἡ συνεργασία μὲ ἀντίστοιχα ἐκπαιδευτικὰ ἢ θεολογικὰ κέντρα ἀνὰ τὴν Ὁρθοδοξία.

- Στή χαρτογράφηση όλων τῶν προσκυνημάτων τῆς πατρίδας μας μέ τελική κατεύθυνση τή διαμόρφωση καί ἀνάδειξη προσκυνηματικῶν δρόμων πού ἐνδιαφέρουν τίς στοχευμένες ομάδες τοῦ εἰσερχόμενου καί ἐξερχόμενου τουρισμοῦ.
- Στή συνέχιση τῶν προσπαθειῶν γιά τή διοργάνωση συνεδρίων καί σεμιναρίων Διορθοδόξου καί Διαχριστιανικῆς ἐμβέλειας, ὅπου θά ἀναδεικνύεται ὁ ρόλος τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας μας σήμερα καί στίς ἱερές ἀποδημίες.
- Στήν ἀποδελτίωση, ἐπεξεργασία καί ἔκδοση σέ εἰδικό τόμο τόσο τῶν Πορισμάτων τῶν Μαθητικῶν Διαγωνισμῶν, ὅσο καί τῶν Πορισμάτων τοῦ Α΄ Πανελληνίου Συνεδρίου τῆς Ἐκκλησίας μας.
- Στήν κατά τὸ δυνατόν καλύτερη διεκδίκηση κοινοτικῶν πόρων ἀλλὰ καί ἄλλων κονδυλίων γιά τή δημιουργία, συντήρηση, ἀνάδειξη καί προβολή τῶν ἀνά τήν Ἑλλάδα μεγάλων ἢ καί μικρῶν πολιτιστικῶν καί θρησκευτικῶν μνημείων καί τῶν λοιπῶν πολλαπλῶν θρησκευτικῶν προορισμῶν.
- Στήν ἔνταξη καί τοῦ λεγόμενου Συνεδριακοῦ Τουρισμοῦ στοὺς προγραμματισμοὺς τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων μέ τήν ἀνάλογη ὑποδομή καί στή διασύνδεση μέ τίς τοπικὲς τουριστικὲς δυνάμεις καί τήν τοπικὴ αὐτοδιοίκηση, στὰ μέτρα καί στὸ σημεῖο πού οἱ Ἱερὲς Μητροπόλεις τὸ ἐπιθυμοῦν, προκειμένου νὰ διατηρηθεῖ ἡ ἀπαιτούμενη ἱερότητα τῶν μνημείων καί νὰ μὴν εὐτελιστοῦν αὐτὰ σέ ἀπλοὺς τουριστικοὺς προορισμοὺς, μέ ὅ,τι ἀρνητικὸ αὐτὸ συνεπάγεται γιά τὴν Ἐκκλησία ἀλλὰ καί γιά τοὺς προσερχομένους σέ αὐτά.
- Στήν περαιτέρω ἀξιοποίηση τῶν «ξενοδοχειακῶν» ὑποδομῶν (ὅπως π.χ. στήν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου) τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, Ἱερῶν Προσκυνημάτων, Ἱ. Μονῶν, καί τῶν Συνεδριακῶν τοῦ Κέντρου, κ.λπ. καί τήν ἔνταξή τους σ' ἓνα εὐρύτερο πλαίσιο στρατηγικῆς καί ποιμαντικῆς δράσης τῆς προβολῆς τῆς ὀρθόδοξης θεολογίας καί πνευματικότητας, πού θά ἀπευθύνεται τόσο σέ Ἕλληνες ὅσο καί ξένους ἐπισκέπτες καί προσκυνητές.
- Στήν περαιτέρω συστηματικὴ προβολὴ τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας γενικότερα καί τῶν Παραδόσεων αὐτῆς σέ ἀλλόδοξους ἐπισκέπτες καί ἢ ἀξιοποίηση εὐκαιριῶν, ὅπως π.χ. τὸ μόλις παρελθὸν Παύλειο ἔτος τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὸ ὅποιο πλῆθος ξένων προσκυνητῶν συνέρρευσε στήν Ἑλλάδα ἀκολουθώντας τὴν ἱστορικὴ διαδρομὴ στὰ Βήματα τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου.

- Στή συνεργασία τέλος μὲ ξένα ἀκαδημαϊκὰ ἰδρύματα π.χ. Πανεπιστήμια, Ἐρευνητικὰ Κέντρα, Ἐκδοτικούς Οἴκους κ.λπ. ὅπου σχεδὸν κάθε χρόνο ὀργανώνουν ἐκπαιδευτικὰ ταξίδια στὴν Ἑλλάδα γιὰ γνωριμία τῶν -προπτυχιακῶν καὶ κυρίως μεταπτυχιακῶν- φοιτητῶν τους μὲ τὰ ἀρχαιολογικὰ καὶ λοιπὰ θρησκευτικὰ μνημεῖα τῆς πατρίδας μας τῆς κλασσικῆς, ἑλληνιστικῆς, ρωμαϊκῆς, βυζαντινῆς, μεταβυζαντινῆς καὶ συγχρόνου περιόδου.
- Στὴ συνέχιση καὶ ἔτι περαιτέρω βελτίωση τῆς, ὁμολογουμένως, ἐπιτυχοῦς συμμετοχῆς τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου μας, πολλὲς φορὲς ἀποτελεῖ τὴ μοναδικὴ ὀρθόδοξη παρουσία καὶ μαρτυρία, σὲ παγκόσμια fora καὶ Συνέδρια τουριστικοῦ ἐνδιαφέροντος μὲ ἔμφαση τὰ θέματα θρησκευτικοῦ τουρισμοῦ.

Εἶναι σημαντικό τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν ἴδρυση τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων ἀνοίγει ἓνα ἀκόμη παράθυρο καὶ ἓναν διάυλο ἐπικοινωνίας μὲ τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο καὶ τὴν ἀνάγκη του στὸν λιγοστὸ πλέον ἐλεύθερο χρόνο τῶν διακοπῶν του νὰ γεμίσει αὐτὸν μὲ ποιότητα καὶ οὐσία. Εἶναι ἐπίσης σημαντικό ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν ἴδρυση τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου τῶν Προσκυνηματικῶν περιηγήσεων ἔγινε παράδειγμα μίμησης τόσο γιὰ τὴν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, ὅσο καὶ γιὰ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας, τῆς Ἀλβανίας καὶ τῆς Κρήτης, ποὺ προχώρησαν καὶ αὐτὲς στὴ δημιουργία ἀντίστοιχων συνοδικῶν γραφείων, ὑπηρεσιῶν καὶ δομῶν.

Ὁλοκληρώνοντας, καὶ πρὶν δώσω ξανά τὸν λόγο στὸν Πανοσιολογιώτατο Γραμματέα τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου μας, θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι ἀποτελεῖ ἐλπίδα καὶ εὐχή μας ἡ παρουσία καὶ ἐργασία ὄλων μας νὰ ἀποβεῖ πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ ἐξυπηρέτηση τῶν ἀδελφῶν μας.

Επιτρέψατε μας ολοκληρώνοντας τὴν Εισήγησή μας αὐτή καὶ αφοῦ καὶ ἐγὼ μὲ τὴν σειρά μου ευχαριστήσω καὶ δημόσια ἐπαινέσω τους δύο συνεισηγητὲς μου καὶ πολύτιμους συνεργάτες μας, περὶ τῆς δημιουργίας καὶ τῆς πορείας τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου μας, νὰ εντυπώσουμε στὴν μνήμη μας τὴν ἀντίληψη καὶ τις φωτισμένες ἀπὸ τὴν Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πεποιθήσεις καὶ ἐπισημάνσεις τοῦ Παναγιωτάτου Πατριάρχου τοῦ Γένους ἡμῶν κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ οἱ ὁποῖες καὶ αποτελοῦσαν ἀλλὰ καὶ αποτελοῦν γιὰ μας, τὸν μόνιμο στόχο, τὸν ὁδηγὸ ἀλλὰ καὶ τὴν κατευθυντήρια οδὸ ὄλων των ἐργασιῶν μας.

Αναφέρει ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης μας : " «Ποιόν είναι το κινούν αίτιον των επισκέψεων μας;..... Μία ευλαβής ιδιοτροπία ή έστω μία καλή προσκυνηματική συνήθεια;..... Ευρισκόμεθα εδώ.....στους ιερούς τόπους της ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ, έλεγε, διότι ό τόπος αυτός «εκπέμπει αγιότητα, όσιότητα, μαρτυρικότητα, εύαγγελικότητα».

Και συνέχιζε, τονίζοντας με έμφαση, ότι «έρχόμεθα και θά έπανερχόμεθα ώς πεινώντες και διψώντες νά πίνωμεν και τρώγωμεν εν ταις Θεΐαις Λειτουργΐαις τό Σώμα και τό Αΐμα του Κυρίου μας, εδώ όπου λειτουργικώς ζώντες έβίωσαν οι Καππαδόκαι Όρθόδοξοι..., έρχόμεθα και θά έρχόμεθα διά νά έπαναβαπτίζόμεθα εις τό προσευχητικόν κλίμα τό οποίον περιρρέει τον όλον ύποβλητικόν χώρον...,έρχόμεθα και θά έρχόμεθα πάλιν, διότι αισθανόμεθα ένταυθα πληρέστερον τό μυστήριον της έν Χριστώ αγιότητος και της πραγματικότητος της ένότητος της Εκκλησίας ώς ενός μυστικού σώματος τον Χρίστου, εις τό οποίον συμμετέχουν οι προ ημών, οί σύγχρονοι ημών και όσοι μετά από 'ημάς θα έχουν λάβει τό χριστοσφράγισμα τοϋ Άγιου Βαπτίσματος, ζήσαντες, ζώντες και ζήσοντες έπ' έλπίδι ζωής αιωνίου»¹.

Σας ευχαριστώ πολύ για την υπομονή και ανοχή σας.

¹ Βαρθολομαΐου Κωνσταντινουπόλεως, Ομιλία κατά τον Εσπερινόν εν τω Ιερώ Ναώ των Αγίων Θεοδώρου Μαλακοπής (02/07/2005).